

E – 3408

B. A. (Classics) (Part – III) Examination -2021

(Compulsory)

Paper First

साहित्यम्

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 75

सूचना :- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. मम्मटानुसारं काव्यप्रयोजनानि निरूप्यताम् । 20

अथवा

“लक्षणा तेन षड्विधा” इति विवेच्यताम् ।

2. निम्नांकितेषु कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या कार्या । 20

i. वक्तृबोद्धव्यकाकूनां वाक्यवाच्यान्यसन्निधेः ।

प्रस्तावदेशकालादेर्वैशिष्ट्यात् प्रतिभाजुषाम् ॥

योऽर्थस्यान्वर्थधीर्हेतुर्व्यापारो व्यक्तितरेव सा ।

ii. अविवक्षितवाच्यो यस्तत्र वाच्यं भवेद् ध्वनौ ।

अर्थान्तरे संक्रमितमत्यन्तं वा तिरस्कृतम् ॥

iii. संकेतितश्चतुर्भेदो जात्यादिर्जातिरेव वा ।

iv. उपमालंकारस्य सोदाहरणं व्याख्या कार्या ।

3. दशरूपकानुसारं नायकस्य भेदान् निरूप्यताम् । 20

अथवा

दशरूपकानुसारं पञ्चावस्थानां विवेचनं कुरुत ।

4. कयोश्चित् त्रयोः व्याख्या कार्या । 15

i. वस्तु नेता रसस्तेषां भेदकः ।

ii. अर्थप्रकृतयः पञ्च पञ्चावस्थासमन्विताः ।

यथासंख्येन जायन्ते मुखाद्याः पञ्चसन्धयः ॥

iii. स्वान्यासाधारणस्त्रीति तदगुणा नायिका त्रिधा ।

iv. शृंगारे कैशिकी वीरे सात्त्वत्यारभटी पुनः ।

रसे रौद्र च वीभत्से वृत्तिः सर्वत्र भारती ॥

v. भारतीसंस्कृतप्रायो वाग्व्यापारो नटाश्रयः ।

भेदैः प्ररोचनायुक्तैर्वीथीप्रहसनामुखैः ॥

vi. अथ प्रकरणे वृत्तमुत्पाद्यं लोकसंश्रयम् ।

अमात्यविप्रवणिजामेकं कुर्याच्च नायकम् ॥